

CARACTERÍSTIQUES AGRONÒMIQUES DE LA CARINYENA

Agustí Villarroya Serafini
Enginyer tècnic agrícola

RESUM

La varietat de cep carinyena, anomenada també *samsó* o *mazueta*, es troba distribuïda a Catalunya principalment al Priorat, l'Empordà i el Penedès. S'adapta molt bé a la climatologia mediterrània, especialment bé als sòls de pissarres o llicorelles. És una varietat molt afectada per l'òidi.

PARAULES CLAU: característiques agronòmiques, carinyena.

CARACTERÍSTICAS AGRONÓMICAS DE LA CARIÑENA

RESUMEN

La variedad de cepa cariñena, conocida también como *samsó* o *mazueta*, se encuentra distribuida en Cataluña principalmente en las comarcas del Priorat, el Empordà y el Penedès. Se adapta muy bien a la climatología mediterránea, especialmente bien en suelos de pizarra. Es una variedad muy afectada por oídio.

PALABRAS CLAVE: características agronómicas, cariñena.

AGRONOMIC CHARACTERISTICS OF CARINYENA

ABSTRACT

The Carinyena grape variety, also known as Samsó or Mazuela, is found in Catalonia mainly in the regions of Priorat, Empordà and Penedès. It adapts very well to the Mediterranean climate and especially to slate soils. This variety is widely affected by powdery mildew.

KEYWORDS: agronomic characteristics, Carinyena.

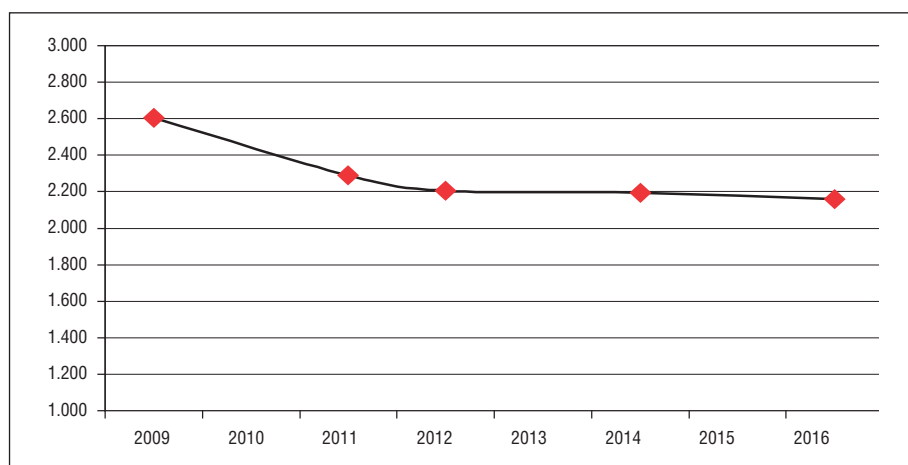
Correspondència: Agustí Villarroya Serafini. A/e: avillasera@hotmail.com.

1. INTRODUCCIÓ

La vinífera carinyena, anomenada també *samsó* o *mazuela*, ocupa a Catalunya unes 2.160 ha localitzades, fonamentalment, a les DO Priorat, Empordà i Penedès i, de manera més dispersa, a la majoria de les zones vitícoles catalanes.

La seva superfície ha disminuït progressivament en els últims quinze anys; així i tot, actualment s'elaboren vins de gran prestigi amb aquesta varietat en moltes de les denominacions d'origen catalanes.

FIGURA 1. *Evolució de la superfície de carinyena conreada a Catalunya (ha)*

Font: Dades del Registre Vitícola de Catalunya.

2. PRINCIPALS CARACTERÍSTIQUES DE CONREU

La carinyena s'adapta molt bé a la climatologia mediterrània i la seva brotada tardana la fa poc propensa a sofrir els danys per gelades de primavera en la majoria de les zones vitícoles catalanes.

La seva adaptació edàfica és especialment bona als sòls de pissarres, en els quals dona els vins de més personalitat; s'adapta també bé als sòls de graves o de còdols i als de naturalesa sorrenca. En sòls profunds, argilosos o poc drenats tendeix a disminuir els principals paràmetres qualitatius.

Té bona afinat amb la majoria de portaempelts; en terres de baix nivell de calç i molt secaneres es comporta molt bé sobre el 110-R; en terres més frescals i profundes el seu comportament és acceptable sobre el portaempelt 41-B. És convenient evitar el seu conreu sobre portaempelts molt vigorosos,

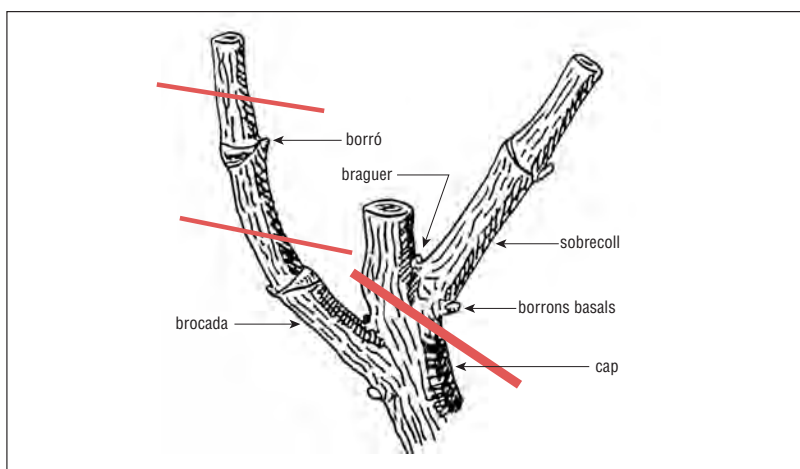
Característiques agronòmiques de la carinyena

FIGURA 2. *Conducció tradicional en vas de la carinyena. Espolla (Alt Empordà)*

Font: Fotografia de l'autor.

FIGURA 3. *Poda curta apropiada per a la carinyena a 1 o 2 borrons vistos*

Font: Elaboració pròpia.

Agustí Villarroya Serafini

FIGURA 4. *Carinyena conreada a la zona de les Alberes; filera de l'esquerra esporgada i la de la dreta no*

FONT: Fotografia de l'autor.

FIGURA 5. *Eliminació de rebrots, cavalls i pàmpols fins a l'últim raïm. Espolla (Alt Empordà)*

FONT: Fotografia de l'autor.

Característiques agronòmiques de la carinyena

com el 1103 de Paulsen o el 140 de Ruggeri, especialment en sòls fèrtils, ja que contribueixen a un excés de vigor i a una maduració deficient.

La carinyena es comporta bé tant en conducció en vas com en emparrats baixos de dos nivells de fil. La poda apropiada és curta amb caps o brocades d'un màxim de dos borrons.

Les operacions d'esporga en verd —eliminació de rebrots, supressió dels brots anticipats o cavalls, despampolat o aclarida de raïm— poden ser aconsellables segons el risc fitopatològic i el tipus de vi a elaborar.

FIGURA 6. *Carinyena en el moment del verolat. Espolla (2010)*

FONT: Fotografia de l'autor.

Referent a les operacions de conreu, no és especialment exigent. En terres fèrtils és indispensable reduir les operacions de conreu o recórrer al conreu amb capa d'herba. Respecte als adobats, cal garantir un bon nivell de potassi en el sòl, ja que aquesta vinífera és força sensible a les mancances d'aquest element.

Fitopatològicament és una varietat molt afectada per l'oïdi (*Erysiphe necator*) i cal extremar totes les mesures preventives i curatives contra els atacs d'aquest fong els danys del qual poden comportar atacs greus de *Botrytis cinerea* durant la maduració. La seva sensibilitat al mildiu (*Plasmopara viticola*), la lluita contra altres flagells i malalties no requereix precaucions es-

pecials, malgrat que és convenient una protecció correcta contra el cuc del raïm *Lobesia botrana*.

Els controls acurats de la maduració i l'estat sanitari correcte han de garantir la possibilitat de veremar el raïm en el moment òptim de maduració segons el tipus de vi a elaborar. Aquesta varietat té una clara tendència a un enverat irregular (grans que queden verds) i a produir molts gotims que maduren deficientment. Per aquest motiu i per a l'obtenció de vins de gamma alta, és indispensable evitar les sobreproduccions i, en algunes ocasions, recórrer a l'aclarida de raïms per tal d'aconseguir els paràmetres adequats de graduació, acidesa, color i d'altres de desitjables per a l'elaboració d'aquest tipus de vins.

BIBLIOGRAFIA

- FAVÀ I AGUD, X. *Els noms dels raïms*. Vilafranca del Penedès: Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia, 2003. ISBN 84-932405-4-0.
- GALET, P. *Précis d'ampélographie pratique*. Montpellier: edició de l'autor, 1985. ISBN 2-902771-02-9.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA. *El conreu de la vinya a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, 1990. ISBN 84-393-1486-8.
- INSTITUT FRANÇAIS DE LA VIGNE ET DU VIN. *Catalogue des variétés et clones de vigne cultivés en France*. Le Grau de Roi: ENTAV-ITV, 2007. ISBN 2-906417-39-4.
- MINISTERIO DE AGRICULTURA, PESCA Y ALIMENTACIÓN. *Varietades de vid: Registro de variedades comerciales*. Madrid: Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, 2003. ISBN 84-491-0559-5.